

Handläggare
Christoffer Carlsson
Telefon 08-50827692

Till
Idrottsnämnden
2019-04-23

Yttrande över remiss om straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott

Svar på remiss från kommunstyrelsen Dnr KS 2019/448

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsnämnden beslutar följande.

1. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Idrottsnämnden beslutar om omedelbar justering .

Marina Höglund
Förvaltningschef

Carina Braun
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat till Idrottsnämnden att yttra sig över utredning om straffsanktionerade tillträdesförbud som presenterar i promemorian *Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (DS 2019:1)* senast den 26 april 2019. I promemorians 8 kapitel behandlas frågan om en reglering av tillträdesförbud för butiker, simhallar och andra liknande platser. Utöver de utpekade platserna, butiker och simhallar, har utredaren även övervägt tillträdesförbud till bibliotek.

Idrottsförvaltningen

Administrativa avdelningen
Glasfibergatan 6
125 45 Älvsjö
Idrott@stockholm.se

I utredningen bedöms att ingen reglering om tillträdesförbud till butiker, simhallar och bibliotek bör införas. Sammantaget anser utredaren att det inte föreligger tillräckligt starka skäl för att införa en reglering som ger möjlighet att vid straffansvar stänga ute personer från varken butiker, simhallar eller bibliotek.

Förvaltningen ställer sig, till skillnad mot utredaren, positiva till införandet av lagreglering om straffsanktionerade tillträdesförbud för simhallar när det på grund av särskilda omständigheter finns risk för brott eller allvarliga trakasserier. Det förslag om reglering av tillträdesförbud som presenterats i promemorian ställer sig förvaltningen i huvudsak positiva till.

Bakgrund

Justitiedepartementet beslutade den 19 januari 2018 att låta utreda vissa straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott.

Utredningen har avslutats med att promemorian *Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (DS 2019:1)*. I promemorian övervägs straffrättsliga åtgärder som syftar att motverka tillgreppsbrott och vissa andra brott. Utredningen har även behandlat om det bör införas en möjlighet att vid straffansvar stänga ute personer från butiker, simhallar och andra liknande platser dit allmänheten har tillträde och, oavsett ställningstagande, lämna författningsförslag som rör stöld- och häleribrottslighet och tillträdesförbud till bland annat simhallar.

Ärendet

Stockholms stad har blivit inbjuden att yttra sig över kapitel 8 i promemorian där frågan om personer, vid straffansvar, ska kunna stängas ute från butikslokaler, simhallar och andra liknande platser dit allmänheten har tillträde har behandlats. Stockholms kommunstyrelse har därför ombett Stadsledningskontoret, Kulturnämnden och Idrottsnämnden att senast den 26 april 2019 yttra sig över promemorian.

I promemorian har utredaren gjort bedömningen att det inte bör införas någon reglering som gör det möjligt att vid straffansvar stänga ute personer från butiker, simhallar eller andra liknande platser dit allmänheten har tillträde. Utredaren belyser att ett tillträdesförbud med straffansvar skulle utgöra inskränkning av den grundlagsstadgade rörelsefriheten. För lagreglering som innebär en sådan inskränkning krävs starka skäl. Utredaren bedömer att det inte föreligger tillräckligt starka skäl för att införa en reglering som ger möjlighet att vid straffansvar stänga ute personer från varken butiker, simhallar eller bibliotek.

Utredaren har även lämnat förslag på reglering om tillträdesförbud till bland annat simhallar i form av en särskild lag. Regleringen motsvarar till stor del den reglering som gäller vid tillträdesförbud vid idrottsarrangemang. I huvudsak innebär regleringen att person får meddelas tillträdesförbud när det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att personen kommer begå brott eller allvarligt trakassera någon på aktuella platser. Tillträdesförbud får meddelas för högst ett år men kan förlängas. Den som bryter mot ett tillträdesförbud döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen

Förvaltningens synpunkter och förslag

Idrottsförvaltningen ställer sig, till skillnad mot utredarens slutsats, positiva till att det bör införas reglering som ger möjlighet att vid straffansvar stänga ute personer från badanläggningar och önskar framföra följande synpunkter.

Badanläggningar är av stor vikt för folkhälsan genom att tillgängliggöra fysisk aktivitet. För samhället fyller även badanläggningar en viktig funktion genom att simskolor bidra till allmänhetens simkunnighet. Den miljö som badanläggningar utgör har en väldig annorlunda karaktär från de flesta andra platser dit allmänheten har tillgång. Många människor, utan någon närmare gemenskap, vistas där på en begränsad yta i enbart badkläder. För besökare kan det därför både upplevas och faktiskt finnas en utsatt situation. En stor del av badanläggningars besökare är även barn och ungdomar. Utifrån Idrottsförvaltningens syn bör därför föreligga ett särskilt intresse för att freda badanläggningar från brott mot den personliga integriteten och då särskild mot brott ofredanden och sexuella övergrepp. Det intrång som ett tillträdesförbud till badanläggningar innebär för den utestängda personen bedöms även utgöra en mindre inskränkning av rörelsefriheten.

Badanläggningar har ofta egna ordningsregler som innebär att besökare till sim- och badanläggningar kan stängas av vid bland annat brottsliga gärningar, men det finns flera praktiska hinder för att upprätthålla sådana avstängningar. Ett lagreglerat tillträdesförbud med straffansvar innebär en skärpning jämt mot badanläggningars egna avstängningar och vid straffansvar kan förbudet inte kringgå utan risk för konsekvenser.

Det förslag på reglering om tillträdesförbud som utredaren lämnat, oaktat ställningstagandet om regleringen bör införas, ställer sig Idrottsförvaltningen i avseende till badanläggningar i huvudsak positiva till men önskar framföra följande synpunkter.

Idrottsförvaltningens bedömning är att begreppet badanläggning är, precis som förslaget, ett mer ändamålsenligt begrepp än simhallar. Idrottsförvaltningen ser vidare positivt på att tillträdesförbud kan tas upp genom att polismyndigheten anmäler saken till åklagaren. Det är vanligt att brott som begås på badanläggningar enbart anmäls till polismyndigheten utan att personal eller ägare av badanläggningar blir informerad.

Idrottsförvaltningen bedömer att för att tillträdesförbud ska kunna upprätthållas bör det finnas möjligheter för ägare och/eller föreståndare till badanläggningar att behandla uppgifter över personer som meddelats tillträdesförbud. Att det för både personal och ägare av badanläggningar bör vara väl känt vilka personer som tillträdesförbud kan komma att avse är en bedömning som Idrottsförvaltningen ifrågasätter. Även om antalet tillträdesförbud för badanläggning som meddelas årligen skulle bli få till antalet, bedömer förvaltningen att det på grund av antalet besökare, storlek på personalstyrkan samt personalomsättning på en badanläggning inte är möjligt att upprätthålla tillträdesförbud enbart genom att personerna som meddelats tillträdesförbud är väl kända för personal och ägare. Exempelvis hade Eriksdalsbadet under år 2018 mer än 1,4 miljoner besökare och öppettider mellan 10 och 15 timmar per dag. Idrottsförvaltningens bedömning är att utan någon möjlighet för ägare och/eller föreståndare av badanläggningar att medverka till att meddelade tillträdesförbud upprätthålls finns det en risk att tillträdesförbud, i praktiken, inte får det verkan som är ämnad.

Idrottsförvaltningen föreslår att idrottsnämnden som svar ska överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen samt att idrottsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Bilagor

1. Remiss från kommunstyrelsen Stockholms stad.
2. Straffrättsliga åtgärder, inbjudan om remiss från justitiedepartementet
3. Promemorian *Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (DS 2019:)*